

K I T E E

Kiteen kaupungin ympäristönsuojelun valvontaohjelma vuodelle 2026

Ympäristölautakunta 4.2.2026 § 8

Sisällys

1.	JOHDANTO	3
2.	VALVONNAN MAKSULLISUUS	3
3.	YMPÄRISTÖLUPALAITOSTEN VALVONTA.....	4
4.	YMPÄRISTÖNSUOJELULAIN MUKAISESTI REKISTERÖITÄVIEN TOIMINTOJEN VALVONTA	5
5.	JÄTELAIN SÄÄNNÖLLINEN VALVONTA.....	5
6.	MAA-AINESLAIN MUKAINEN SÄÄNNÖLLINEN VALVONTA.....	5
7.	VESILAIN VALVONTA	6
8.	VESIHUOLTOLAIN VALVONTA.....	6
9.	MAASTOLIIKENNE- JA VESILIKENNELAIN VALVONTA.....	6
10.	MERENKULUN YMPÄRISTÖNSUOJELULAIN SÄÄNNÖLLINEN VALVONTA	6
11.	MUU VALVONTA	6
12.	VALVONNAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI	6
12.1.	VUOSI LYHYESTI	7
12.2.	VUODEN 2025 VALVONTAOHJELMAN TOTEUTUMINEN.....	7
12.2.1.	<i>Ympäristölupavelvollisten laitosten valvonta.....</i>	7
13.	JÄTELAIN MUKAINEN VALVONTA.....	8
14.	MAA-AINESLAIN MUKAINEN VALVONTA	8
15.	VESILAIN VALVONTA.....	8
16.	VESIHUOLTOLAIN MUKAINEN VALVONTA	8
17.	MERENKULUN YMPÄRISTÖNSUOJELULAIN SÄÄNNÖLLINEN VALVONTA	8
18.	MUU VALVONTA	8

Liite 1: Ympäristölupalaitokset

Liite 2: Ympäristönsuojelulain mukaisesti rekisteröitävät laitokset

1. Johdanto

Ympäristönsuojelulain (YSL, 527/2014) 168 §:n mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on laadittava luvanvaraisten, ilmoituksenvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen määräaikaistarkastuksista ja niiden muusta säännöllisestä valvonnasta ohjelma (valvontaohjelma). Valvontaohjelmassa on oltava tiedot valvottavista kohteista ja niihin kohdistettavista säännöllisistä valvontatoimista. Valvontaohjelma on pidettävä ajan tasalla.

Ympäristönsuojeluasetuksen (YSA, 713/2014) 30 §:ssä on säädetty tarkemmin valvontaohjelman sisällöstä. Sen mukaan valvontaohjelmassa on oltava:

- 1) suunnitelma ohjelmakaudella toteutettavista luvanvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen määräaikaistarkastuksista;
- 2) tiedot muista kuin 1 kohdassa tarkoitetuista säännöllisen valvonnan toimenpiteistä;
- 3) kuvaus edellisen kauden valvontaohjelman tavoitteiden toteutumisesta.

Valvontaohjelma perustuu Kiteen kaupungin ympäristönsuojelun valvontasuunnitelmaan vuosille 2026-2029, jossa on kuvattu myös valvontaohjelman laatimismenettely.

Yksityiskohtaisten toimenpide- ja kohdeluettelojen julistaminen saattaa heikentää valvonnan tavoitteiden toteuttamista, joten yksittäisten tarkastuskohteiden sisältämää valvontaohjelmaa voidaan pitää ei-julkisena asiakirjana ja se on Kiteen ympäristönsuojelun sisäisessä käytössä. Yksittäisen yrityksen tiedot esimerkiksi tarkastustiheydestä ja sen perusteista voidaan antaa asianosaiselle pyydettyäessä. Kooste vuosittain tehtävistä säännöllisen valvonnan toimenpiteistä muodostaa julkisen valvontaohjelman.

2. Valvonnan maksullisuus

Suunnitelmakauden valvontaohjelmaan sisältyvistä valvontatarkastuksista ja muista ohjelman mukaisista valvontatoimenpiteistä voidaan ympäristönsuojelulain 205 §:n, jätelain 124 §:n ja maa-aineslain 23 §:n perusteella periä maksu.

Ympäristönsuojelulain mukaan maksua ei peritä viranomaisen eikä haittaa kärsivän asianosaisen aloitteesta vireillepannun asian käsittelystä. Luvan muuttamisesta maksu kuitenkin peritään toiminnanharjoittajalta, vaikka asia on tullut vireille viranomaisen hakemuksesta. Muiden kuin viranomaisen tai haittaa kärsivän asianosaisen vaatimuksesta vireillepannun asian käsittelystä saadaan periä vireillepanijalta maksu, jos vireillepanoa on pidettävä ilmeisen perusteettomana.

Kunnan valvonnasta perittävä maksu voi vastata enintään suoritteen tuottamisesta kunnalle aiheutuvia kokonaiskustannuksia. Tarkemmin maksun perusteista säädetään Kiteen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen taksassa ja maa-ainestaksassa.

3. Ympäristölupalaitosten valvonta

Ympäristöluvanvaraisia ja ilmoituksenvaraisia toiminnassa olevia laitoksia on Kiteen kaupungin ympäristölupaviranomaisen alueella yhteensä 39 kpl. Kohteiden valvonta perustuu laitospohjaisesti tehtyyn riskinarviointiin. Riskiarvioinnin perusteella laitokset on jaoteltu neljään valvontaluokkaan. Vuosittain tarkastetaan laitosten toimittamat vuosiraportit ja tarkkailutulokset.

Taulukko 1. Kohteiden säännöllinen valvonta vuonna 2026

Valvontatoimenpide	Määrä yhteensä
Määräaikaistarkastukset	9 + 0-9 ^{x)}
Vuosiraportit	37
Tarkkailuraportit	23

x) Siirrettävät kivenmurskaamot, jos toiminnassa

Liitteenä 1 on esitetty ympäristölupalaitokset ja valvontaluokkien vaihteluväli toimialoittain. Liitteen taulukkoon on koottu ympäristölupalaitoksiin suunnitellut määräaikaistarkastukset ja lupien velvoittamat vuosiraportoinnit sekä tarkkailuvelvoitteiden määrät vuonna 2026.

4. Ympäristönsuojelulain mukaisesti rekisteröitävien toimintojen valvonta

Ympäristönsuojelulain mukaisesti rekisteröityjä toimintoja on Kiteen kaupungin ympäristölupaviranomaisen alueella 6 kappaletta. Näistä pääosa on polttoaineen jakeluasemia (4 kpl).

Liitteenä 2 on esitetty rekisteröitävät toiminnot ja valvontaluokkien vaihteluväli toimialoittain.

5. Jätelain säännöllinen valvonta

Valvonnan priorisoinnin vuoksi tehdään vuonna 2026 jätelain säännöllisen valvonnan kohteisiin tarkastuksia vain ilmoitusten ja kirjallisten vireillepanojen perusteella.

6. Maa-aineslain mukainen säännöllinen valvonta

Maa-aineslain valvonta koostuu kerran vuodessa tehtävästä maa-ainesten ottopaikkojen ja tarkkailutulosten tarkastamisesta. Lisätarkastuksia tehdään tarpeen mukaan. Maa-ainestenottopaikat, joilla ei ole ollut ottoa kuluvana vuonna, voidaan jättää tarkastamatta kyseisenä vuonna.

Kotitarveottoalueita koskevia ilmoituksia on tehty 29 kpl. Kotitarveoton valvontaa tehdään projektiluonteisesti. Vuodelle 2026 on suunniteltu säännöllisen valvonnan tarkastuksia noin 5 kotitarveottoalueelle.

Taulukko 2. Maa-ainekohteet tyypeittäin

Maa-ainesten ottotoiminta	Kohteiden lukumäärä	Tarkastuksia
Luvanvaraisia	31	31
Kotitarveotto	29	5
Valvottavia yhteensä	60	36

7. Vesilain valvonta

Vesilain perusteella luvanvaraisia kohteita tarkastetaan vuonna 2026 lähtökohtaisesti vain ilmoitusten ja kirjallisten vireillepanojen perusteella.

8. Vesihuoltolain valvonta

Vesihuoltolain mukaista vesihuoltolaitosten vesi- ja viemäriverkostoon liittymisen valvontaa ei ole suunniteltu tehtäväksi vuonna 2026 Kiteen Vesikunnan eikä Kesälahden vesihuoltolaitosten toiminta-alueilla. Vesihuoltolain mukaisia vapautushakemuksia käsitellään normaalisti.

9. Maastoliikenne- ja vesiliikennelain valvonta

Maastoliikenne- ja vesiliikennelain mukaisia kohteita tarkastetaan vuonna 2026 lähtökohtaisesti vain kirjallisten vireillepanojen perusteella.

10. Merenkulun ympäristönsuojelulain säännöllinen valvonta

Merenkulun ympäristönsuojelulain mukaisia kohteita tarkastetaan vuonna 2026 lähtökohtaisesti vain kirjallisten vireillepanojen perusteella.

11. Muu valvonta

Lupa- ja valvontaviraston valvontavastuulla olevien laitosten tarkastuksiin osallistutaan vuonna 2026 työtilanteen sen salliessa.

12. Valvonnan toteutumisen arviointi

Valvontaohjelma laaditaan vuosittain ja sen toteutumista arvioidaan laatimalla yhteenveto edellisen vuoden valvonnasta. Vuosiyhteenvedossa kuvataan toteutuneiden suunnitelmallisten tarkastusten määrä ja arvioidaan, miten toteutuma vastaa asetettuja tavoitteita. Valvonnan vuosiyhteenvedossa kuvataan myös muiden kuin suunnitelmallisten tarkastusten määrä. Lisäksi yhteenvedossa kuvataan muut toteutuneet valvontatoimenpiteet kuin tarkastukset.

12.1. Vuosi lyhyesti

Vuoden 2025 pääpaino ympäristötoimen työssä on ollut hakemusten ja ilmoitusten käsittelyssä. Vuonna 2025 meluilmoituksia ja maa-aineslupia käsiteltiin keskimääräistä enemmän. Vuosien 2022-2024 aikana ruuhkautunut työtilanne on hieman helpottunut, työjonoa on pystytty purkamaan. Vuoden 2023 alusta lähtien ympäristöluvallisten kohteiden on pitänyt raportoida syntyneen jätteen määrä ympäristönsuojeluntietojärjestelmä YLVAan. Raportoinnissa avustaminen ja raportoinnin tarkastaminen on vienyt ympäristöpäällikön työaikaa keväisin aikaisempia vuosia enemmän.

Ympäristötoimen henkilöresurssit vuonna 2025 olivat ympäristöpäällikkö.

12.2. Vuoden 2025 valvontaohjelman toteutuminen

Vuoden 2025 valvontaohjelma ei toteutunut suunnitelman mukaisesti.

12.2.1. Ympäristölupavelvollisten laitosten valvonta

Lupavelvollisten laitosten määräaikaistarkastuksia ei tehty. Kiviaineksen murskauksia ei tarkastettu vuonna 2025. Valvontaohjelman mukaiset muut määräaikaistarkastukset eivät ole toteutuneet. Niitä koskevat tarkastukset on siirretty tuleville vuosille. Ympäristöluvallisten kohteiden osalta suoritettiin kaksi lupaharkintaan liittyvää tarkastusta ja yksi luvan määräykseen liittyvä tarkastus.

Ympäristölupavelvollisten laitosten kaikki saapuneet vuosiraportit on tarkastettu valvontaohjelman mukaisesti. Kolmen ympäristölupavelvollisen vuosiraportit puuttuivat vuodelta 2025. Puuttuvien vuosiraporttien toimittamisesta on lähetetty kehoitus toimijoille.

Laitosten toimintaan liittyvien tarkkailuvelvoitteiden noudattamista on valvottu vuosiraporttien tarkastusten, tarkastuskäyntien ja mittausraporttien perusteella.

13. Jätelain mukainen valvonta

Jätelain mukaista valvontaa tehdään lähinnä yleisöilmoitusten perusteella. Jätelain valvontatarkastuksia tehtiin kaksi.

Kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen liittymättömien kiinteistöjen valvontaan ei ole ollut henkilöresursseja.

14. Maa-ainelain mukainen valvonta

Maa-ainesten ottopaikkojen tarkastuksia tehtiin vuonna 2025 yhteensä 21 kpl paikkoihin, joilla oli toimintaa vuoden 2025 aikana. Maa-ainestenottopaikkoja, joilla ei ollut toimintaa, ei tarkastettu. Vuonna 2025 tarkastettiin yksi kotitarveoton piiriin kuuluva maa-ainestenottoalue. Lisäksi ympäristöpäällikkö suoritti kaksi aloitustarkastusta uusille maa-ainesalueille.

15. Vesilain valvonta

Vesilain mukaisia tarkastuksia ei suoritettu vuonna 2025.

16. Vesihuoltolain mukainen valvonta

Vesihuoltolain mukaista vesihuoltolaitosten vesi- ja viemäriverkostoon liittymisen valvontaa ei ollut vuonna 2025. Päätöksiä vapautushakemuksista ei tehty vuonna 2025.

17. Merenkulun ympäristönsuojelulain säännöllinen valvonta

Merenkulun ympäristönsuojelulain säännöllistä valvontaa ei ole tehty vuonna 2025.

18. Muu valvonta

Ympäristönsuojelumääräyksistä poikkeamisiin koskevia tarkastuksia ei suoritettu.

Kiteen ympäristötoimi osallistui P-K:n Ely-keskuksen valvontavastuulla olevien laitosten tarkastuksiin 2 kertaa. Lisäksi ympäristöpäällikkö tarkasti kolme mahdollista öljyvahinkokohdetta.

Liite 1 Ympäristölupavelvolliset ja ilmoituksenvaraiset laitokset

Ympäristölupalaitokset	Lukumäärä	Valvontaluokat	Määräaikaistarkastukset	Vuosiraportit	Tarkkailuvelvoitteet
Energiantuotanto	1	III	0	1	1
Polttoaineiden valmistus taikka kemikaalien tai polttonesteiden varastointi tai käsittely	2	II-III	2	2	2
Malmien tai mineraalien kaivaminen tai maaperän maa-ainesten otto (kiven murskaus)	9	I-II	0-9X)	9xx)	9
Elintarvikkeiden tai rehujen valmistus	1	IV	0	1	0
Eläinsuojat	14	III	7	14	3
Liikenne	3	III	0	2xx)	2xx)
Jätteiden ammattimainen tai laitosmainen käsittely sekä jätevesien käsittely	6	III	0	6xx)	4xx)
Ulkona sijaitseva ampumarata	2	III	0	2xxx)	2
Muu toiminto	1	IV	0	0	0
Yhteensä	39		9-18x)	37	23

x) Tarkastetaan kivenmurskaamokohteet, jos toimintaa vuonna 2026

xx) Yhteen vuosiraporttiin kuuluu useampi toimiala tai saman toimijan yhdistetty vuosiraportti ja tarkkailuvelvoite

xxx) Laitos, jolla on vuosiraportointivelvoite, ei ole vielä aloittanut toimintaansa

Liite 2 Ympäristönsuojelulain mukaisesti rekisteröitävät laitokset

Rekisteröitävät laitokset	Lukumäärä	Valvontaluokat	Määräaikaistarkastukset	Vuosiraportit	Tarkkailuvelvoitteet
Energiantuotantolaitos	1	III	0	1	1
Polttoaineiden valmistus taikka kemikaalien tai poltto-nesteiden varastointi tai käsittely	4	III	4	-	-
Betonituotetehdas	1	III	0	1	-
Yhteensä	6		4	2	1